

Naše delo

Glasilo Okrajnega odbora OF, Ptuj

Leto I. — Štev. 1

Ptuj, 17. julija 1948

Cena din 2.—

K prvi številki...

Nesluteni polet in razvoj, ki je nastal po osvoboditvi v novi Jugoslaviji, se odraža na vseh področjih našega dela. Ljudska oblast je pridobitev naše slavne narodno-osvobodilne borbe, katero je organizirala in vodila naša herojska KPJ s tovarišem TITOM na čelu, ki je povzročila bistveno spremembo našega gospodarstva in življenja sploh v prid ogromne večine delavnih ljudi. Zaradi tega je vsebina dela na okraju, tako političnih kakor oblastvenih der društvenih forumov bistveno spremenjena. Danes sodeluje vsak pošten državljan, član OF kot resnični patriot svoje osvobodjene domovine in daje s tem pečat resnične demokracije — višjega tipa. S tem ko začnemo izdajati svoj okrajni list »Naše delo«, smo napravili zopet korak naprej v političnem, gospodarskem in kulturnem razvoju našega okraja.

Okrajni Komitet KPS Ptuj je v svojem delu večkrat ugovarjal, da se v našem okraju, to je po naših vaseh, pri odborih OF, LMS, AFŽ, v naših sindikatih, po šolah, ljudskoprosvetnih svetih, kmečkih zadrugah, gasilcih itd., kakor tudi pri vseh okrajnih forumih in ustanovah veliko dela. Razumljivo je, da se pri vsem tem ogromnem delu, naporih in borbi za boljše in srečnejše življenje stori mnogo dobrega, vendar pa se delajo tudi napake. Zgodi se, da se napake, storjene danes v Cirkovcih, jutri ponavljajo v Ormožu in da za dobre izkušnje v Žetalah ne vedo na Polensaku itd. Nemogoče je, našim postrvovalnim aktivistom, da bi naš seznanili z vsem, z dobrimi in slabimi stranmi našega dela. Uspešno pa bo to delo lahko opravil naš list »Naše delo«.

Iz teh razlogov je Okrajni komitet KPS priporočil sekretariatu Okrajnega odbora OF izdajanje lokalnega lista in tako na čast zgodovinskega dogodka v naši državi — V. Kongresa KPJ, ki se začne 21. julija 1948., izdaja sekretariat Okrajnega odbora OF prvo številko okrajnega lista »Naše delo«.

Okrajni odbor OF se zaveda, da je s tem prevzel odgovorno nalogo, kajti, naš list mora biti pravo ogledalo dela in življenja v okraju, kakor tudi mora biti povezan z življenjem izven naših okrajnih meja. Postaviti je treba vprašanje: »Na kakšen način bo ta naš okrajni list najbolje izvršil svojo nalogo?« Da bo vsebina našega lista resnični odraz vse naše dejavnosti, potem moramo sodelovati prav vsi. Vsi, ki si želimo priboriti srečnejše življenje — socialistično družbo, bomo tudi sodelavci tega lista. Vse naše politične organizacije z našimi osnovnimi partijskimi organizacijami na čelu, so dolžne, da izberejo iz svoje srede ljudi, ki bodo objektivno in kritično opazovali delo in življenje na vasi, v tovarni, v šoli, zadrugi itd., in o tem tudi pisali ter te svoje dopise pošiljali našemu uredništvu.

Ko izražamo priznanje Okrajnemu odboru OF ob izpolnitvi svoje obveze za izdajanje svojega glasila »Naše delo«, od katerega si obojamo vsi dosti koristnega in naprednega za naš nadaljnji razvoj, pozivamo vse, da pripomorejo s svojimi članki k pestrosti, kvaliteti in aktualni vsebini našega lista.

Ob V. kongresu KPJ

V dneh pred V. Kongresom KPJ izide prva številka našega lokalnega časopisa, ki bo seznanjal naše ljudstvo z novicami v okraju, o borbi za plan in izgradnjo socialistične družbe.

V Kongresu KPJ bo dal delovnemu ljudstvu novega poleta v izpolnjevanju plana in pokazal smer našega razvoja v socializmu. Kongres KPJ je zaželen in močan v svojem izrazu posebno zdaj, ko naša KP preživlja težko preizkušnjo raznih klevet, ki so nastale zaradi nepoznavanja razmer pri nas. Delavski razred in delavno ljudstvo sta dokazala v zadnjem času, da nas vodi KP po pravilni liniji in dajeja popolno zaupanje Politbiroju s tovarišem Titom na čelu. Na vse klevete Informbiroja je odgovorilo delovno ljudstvo Jugoslavije s še večjim delovnim poletom v izpolnjevanju plana.

Tudi v našem okraju je ogromna večina obsodila resolucijo Informbiroja Delovni kolektiv v Strnišču je razpravljal o resoluciji Informbiroja in o izjavi Politbiroja CK KPJ in sklenil, da bo še pred rokom zgradil veliko tovarno in jo dal svoji socialistični domovini. Na obtožbe Informbiroja bo ljudstvo odgovorilo z delovnim poletom, ki bo najbolje izrazil zaupanje v našo partijo. Delovna roka našega ljudstva bo izbrisala krivice.

Prav posebno so obsodili klevete aktivisti na vasi in mali ter srednji kmetje. Obtožba podpiranja razvoja kapitalističnih elementov na vasi more izvirati le iz popolnega nepoznavanja življenja na vasi pri nas. Dovolj je, če hočeš, da se prepričaš o delu naše vasi po poročilih v časopisih! Že sam odkup za leto 1946 in še posebej za leto 1947 izpričuje borbo proti vaškim magnatom, ki so že prej sabotirali pri setvenem planu in skušali po tem ovirati odkup. Trdi ukrepi ljudske oblasti proti špekulantom — vaškim mogotcem, so bili taki, da niso mogli podpreti hotenj kapitalističnih elementov na vasi. In davčna ureditev? — Naša davčna politika onemogoča ali pa vsaj zavira obstoj kapitalističnih elementov na vasi.

Ob petem kongresu KPJ bomo okrepiли delo na vasi v našem okraju. Z dobrim političnim delom bomo mogli popolnoma izolirati maloštevilne vaše magnate. Vendar pa je iz dosežanega vpisovanja ljudskega posojila razvidno, da so največ vplačali delavci in nameščenci. Kmetje, ki jim je izboljšanje položaja spriču naporov skupnosti, še niso v polno dojel pomena posojila. Kmetje dravskega in ptujskega polja naj se zgledujejo po Haložanih. Da bomo mogli ovreči klevete Informbiroja, bomo s V. kongresom KP poživili gradnjo zadrugnih domov. Doma v Rogoznici in Muretincih, ki bosta zgrajena v dneh Kongresa, bosta največje priznanje KPJ. Mnogo domov pa bo do Kongresa imelo zagotovljene temelje in pripravljen material za zidanje. Teden zadrugnih domov od 18. do 25. julija, ki je prirejen v čast V. Kongresu KPJ, bo dokaz, da je naše ljudstvo pravilno razumelo naš odgovor na krivične obtožbe.

Na vseh gradiliščih, kjer delo še zaostaja zaradi slabe organizacije, je treba uporabiti izkušnje iz dobrih gradilišč in jih izpopolniti tako, da bo v tednu gradnje zadrugnih domov možen največji razmah dela.

Prav v dneh Kongresa se prične odkup belega žita. Že predpriprave za odkup kažejo, da bodo doseženi najboljši rezultati, kar dokazuje do-

sedanja kontrahaža žitaric, pri kateri so mali in srednji kmetje mnogo več kontrahirali, kot pa imajo obvezne oddaje. S tem so napravili pritisk na večje kmetje, ki so sprva kontrahirali manjše količine kot mali in srednji kmetje.

V kongresnih dneh je treba še bolj utrditi naše kmetijske zadruge in jim dati pomoč, da postanejo najboljši borci za socializem na vasi. Tu je potrebno delo Partije in OF, ki jim dajeja pravilno linijo in izločita iz njih vse nam sovražne elemente, ki se skušajo tu in tam vriniti na odgovorna mesta v naših vaseh.

Z izpolnjevanjem vseh nalog, ki stojijo pred nami za izgradnjo socializma, bomo dokazali z dejanji, da smo na pravilni poti in da ljudstvo ne sprejema neupravičenih in izmišljenih obtožb Informbiroja, ki niso preverjene. Očitočno se strinjamo z linijo Politbiroja CK KPJ, ki poziva partijsko članstvo, naj združi svoje vrste v borbi za uresničitev partijske linije in še večjo utrditev enotnosti partije, delavski razred pa naj združi delavske množice, zbrane v Ljudsko fronto, da bodo vztajneje nadaljevali z graditvijo naše socialistične domovine. Samo tako bomo praktično dokazali celotno neupravičenost obtožb.

Pri našem konkretnem delu bomo še bolj utrjevali bratstvo in edinstvo med našimi narodi in narodi ljudskih demokracij na čelu s SZJ!

Živel V. Kongres KPJ!

P. A.

»Naše delo« je glasilo okrajnega odbora OF Ptuj in bo izhajalo do okrajnega festivala štirinajstidnevno. Naš okrajni časopis bo prinašal pred vsem vse dogodke iz dela in življenja v okraju, pa tudi važne dogodke iz življenja izven okrajnih meja. Da bo list resničen odraz naše dejavnosti moramo prav vsi sodelovati. Zato Vas pozivamo, da pridno prispevate z dopisi in članki. Prispevke pošiljajte na naslov: Uredniški odbor »Naše delo« Ptuj.

Hkrati pa pozivamo vse prebivalstvo, da se oklene našega glasila, ga pridno bere in razmišlja o problemih, ki jih list prinaša. List naj bo v hiši vsakega člana Osvobodilne fronte.

Vpis ljudskega posojila v ptujskem okraju ni bil dovolj pripravljen

Rezultati, ki so bili doseženi pri vpisu ljudskega posojila v teh 14ih dneh, nam jasno pričajo, da ta ljudska akcija ni zajela prave vsebine, da imamo še veliko število članov OF, ki grede mimo ogromnega pomena skupne graditve socializma. Od do sedaj dosežene vsote ljudskega posojila odpade 4.764.500 din na sindikate in so kmetje vpisali le 970.000 din. Dosežena vsota še zdaleka ni realna po možnosti našega okraja, posebno po kmečkih predelih. Znati del krivde leži v nezadostni poučenosti o pomenu te akcije, imamo pa tudi zelo izrazite primere, ko moremo govoriti o namerni odklonilnosti. Značilno je, da so kraji, ki so najbolj pasivni, razumeli vrednost ljudskega posojila in so tako n. pr. Žetale, najpasivnejši kraj Halož, vpisale 40.000 din, dočim bogati

KLO Pleterje s 1553 ha zamlje le 3500 din, sama vas Pleterje pa samo 750 din, ali na primer Cirkovci, ki bi po svoji zmogljivosti morali biti na prvem mestu — le 40.250 din. Tako so vasi Zetale, Cirkulane, Paradiž, Majšperk, Gradišče, Gruskovec in Leskovec vpisale 180.250 din posojila, torej več kot 20 bogatih vasi na Dravskem polju skupaj.

Po vsem dosedanjem vpisu je vidno, da so vpisali največ delavci, nameščenci in mali kmetje, dočim so se veliki kmetje z različnimi izgovori umaknili od sodelovanja. Zelo žalosten in smešen je izgovor velike kmetice Tušekove iz Podgorca, ki bi po svoji izjavi s ponosom sodelovala v tej akciji, da pa je resnično tako uboga, da bo imela za kosilo samo solato in je sodelovanje res nemogoče. Šele drugi dan, ko so vpisali že skoraj vsi sovaščani, se je po velikem premišljanju odločila za 500 din. Mladinci in mladinke traktorske brigade v Podgorcih pa so brez vsakega pomišljanja pri svoji majhni plači vpisali vsak po 1000 din.

Lepe rezultate so dosegle tudi naše sindikalne podružnice, predvsem Strnišče — tovarna 365.750 din, Kmetijska zadruga Gorca-Dežno 35.000 din, sindikalna podružnica invalidskih podjetij 39.500 din, državno posestvo Podlehnik 61.000 din, okrajna podružnica 210.000 din. Treba je pripomniti, da je obveščanje od strani Okrajnega sindikalnega sveta zelo pomanjkljivo in slabo organizirano. Nasprotno pa so se pokazali kot najslabši KLO-i po-eg že omenjenih Cirkovci in Pleter še Spuhlja, Sobotinci, Sela, Hajdina, Lancova vas, Mezgovci in Pobrežje, ki do sedaj še niso pokazali aktivnosti kljub temu, da bi ob pravem delu krajevnega aktiva ljudstvo sprejelo to akcijo kot svojo.

Pri vpisovanju ljudskega posojila pa so se pokazale tudi organizacijsko tehnične pomanjkljivosti. Tako so ponekod komisije za vpis ljudskega posojila čakale vpisovalce doma, na drugi strani pa smo videli primer, ko je komisija v enem dnevu obiskala 83 hiš brez prave obrazložitve. Seveda je bil tudi temu primeren uspeh. Vpis ljudskega posojila ne more biti stvar komisije same, temveč slehernega člana OF.

Take in podobne pomanjkljivosti so postavile ptujski okraj med zadnje okraje v Sloveniji. Dolžnost nas vseh je, da to sramotno vsoto za ptujski okraj dvignemo, da bo vredna cilja, kateremu je namenjena.

Tudi ljudsko-prosvetni aktivni tekmujejo na čast V. kongresa KPJ

Na V. Plenumu Ljudske prosvete Slovenije je bil sprejet sklep, da do V. Kongresa KPJ organiziramo na področju vsakega KLO knjižnico. Tako smo imeli v našem okraju organizirati 40 knjižnic. Kljub temu, da je bil rok kratek, so KLPS sprejeli ta sklep z veseljem in s sodelovanjem KLO-ov smo uspeli sklep izvesti 100%. Res je, da nimajo še vse novoustanovljene knjižnice primernih prostorov, vendar knjiga je prišla v sleherni vas — romala bo iz rok v roke in pomagala pri vzgoji delovnega človeka. Znatno nam je pri izvedbi tega sklepa pomagal Izvršni odbor Ljudske prosvete Slovenije, ki je z lepo pošiljko knjig ustvaril temelj našim novoustanovljenim knjižnicam v socialno najšibkejših krajih, Halozah in Slovenskih goricah. Pohvaliti moramo KLO Gorenjski vrh, ki je za novo knjižnico nabavil ob pomoči vaščanov že 160 knjig. Tako imamo sedaj v našem okraju 92 ljudskih knjižnic z 10.829 knjigami. Najbolje deluje knjižnica v Ptuj, ki jo vodi tov. Mokole, v Bukovcih — Strelec Terezija, in Ormožu, kjer je zelo požrtvovalna knjižničarka Rožic Sonja. — V tekmovalju med knjižnicami vse Slovenije pa so se znatno izboljšale tudi nekatere druge. F. V.

Teden združnih domov v plujskem okraju

Na poziv KPJ-e in našega državnega vodstva v spoznanju specifične poti našega podeželja v socializem, v skladu z nalogo našega kmetijskega plana je delovno ljudstvo naše nove Jugoslavije že januarja tega leta pristopilo h gradnji združnih domov.

Z majhno zamudo je k temu delu v mesecu februarju pristopil tudi naš okraj.

Meseci, ki so stedihi, so pokazali, da delo ne gre tako, kakor smo si ga zamislili po planu 1948. leta. Razni vzroki, kot protiljudski elementi v krajevnih upravah, posamično pomanjkanje materiala, napačni prijemi aktivistov in celo oportunistični članovi Okrajne uprave, so povzročili, da smo tudi v tem pogledu malone na zadnjem mestu v Sloveniji.

V čast velikemu zgodovinskemu dnevu narodov Jugoslavije — V kongresu — je okrajna uprava za gradnjo združnih domov organizirala široko tekmovalje v »Tednu združnih domov«, in to v času od 18. do 25. julija. Širši sestanki okrajne uprave, krajevnih uprav, aktivistov in sindikalnih podružnic je ta sklep navdušeno sprejel. Podrobni razgovori vseh navzočih so pokazali dobro voljo, ki jo imajo naši delovni ljudje in dal dobro upanje, da bo ta teden uspel.

V čem pa boji ta teden združnih domov? Po sedaj obstoječih načrtih se bi delo v tem tednu izčrpalo predvsem v teh le točkah:

1. Najširša mobilizacija delovnih ljudi s sestavo delovnih ekip po liniji vseh naših masovnih organizacij, počenši pri OF pa do pionirjev, ki bodo dan za dnem na gradiliščih, da se delo pospeši.

2. V izvedbi delovnih sestankov krajevnih uprav na gradiliščih, ki naj izrazijo povezanost vsega ljudstva in potom teh sestankov se bodo na terenu samem poizkušale odstraniti težave, ki se pojavljajo pri gradnji.

3. Poživljeno zbiranje materialnih prispevkov in denarnih sredstev.

4. Aktivizacija vseh sindikatov v okraju, ki bodo dnevno odhajali na gradilišča po planu, ki ga bo izvedla okrajna uprava. Podružnice bodo v največji možni meri v tem tednu izpolnile v celoti delovne obveze in tako dokumentirale ne samo zavest, ki jo imajo o potrebi sodelovanja z našim delovnim kmetom, temveč tudi poudarile pomen, ki ga ima za našo skupnost V. Kongres KPJ.

5. Široko razpredena propaganda, ki naj odstrani še zadnje ovire, ki morda obstojajo še pri redkih posameznikih o tako imenovani nepotrebnosti združnih domov.

Teden se bo začel z otvoritvijo združnega doma v Rogoznici (v surovem stanju) dne 18. julija in zaključil dne 25. julija z otvoritvijo doma v Muretincih. Ta teden bo istočasno odločen korak k dokončni aktivizaciji vsega delovnega ljudstva, ki ne bo več popustila v svoji vni, da izpolni plan 1948. leta.

Okrajna uprava je trdno prepričana, da bo »Teden združnih domov« sprejet od vsega prebivalstva našega okraja, predvsem pa od delovnih kmečkih množic, da bo tisti odmev, ki ga je bil načrt deležen na že omenjenem razširjenem sestanku 13. t. m. Prepričana je, da bo tako vse ljudstvo v okraju s svojim delom potrdilo resolucijo, ki so jo sprejeli na tem sestanku zbrani predstavniki krajevnih uprav, sindikatov in kmetijskih združenj. Resolucija je bila poslana Republiški upravi za gradnjo združnih domov v Ljubljani, ki se po objavi, da bomo izpolnili plan v letu 1948 v gradnji združnih domov do konca novembra t. l. zaključuje z vzkliki globokega prepričanja:

Naj živi KPJ!
Naj živi OF Slovenije!
Naj živi naš tovariš maršal Tito!

Z delom v tednu združnih domov bomo dokazali, da so ti naši vzkliki iskreni in da zaupamo naši KPJ, naši OF in našemu maršalu Titu in da smo odločeni, nadaljevati začeto pot v socializem do naše končne zmage.

Mele France

Nekaj naših prosvetnih nalog v okviru okrajnega petletnega plana

Ne mogli bi govoriti o uspešnem izvajanju petletnega plana, če bi naši ljudski odbori, vsak na svojem področju, ne bil. tisti organi naše oblasti, ki mobilizirajo vse ljudske in materialne sile za izpolnitev plana. Na vsakem področju nam postavlja plan čisto določene naloge. Zato smo si tudi glede kulturnega dviga ravni naših širokih množic postavili na prvem zasedanju Okrajne skupščine osnovne naloge, ki so v skladu z republiškim planom in ki jih je drugo zasedanje Okrajne skupščine sprejetjem okrajnega proračuna tudi konkretiziralo. Osnovna postavka za izpolnitev naloge republiškega plana je ta, da bomo zajeli 75% šolo-obvezne mladine v sedemletke in nižje gimnazije, da bomo dvignili šolski obisk na 100%, da bomo popolnoma obnovili vse šole, organizirali strokovne šole in tečaje, razvili in dvignili kulturno prosvetno delo posebno na podeželju in nudili vso pomoč muzeju v Ptuj.

S tem v zvezi bomo že letos do začetka prihodnjega šolskega leta obnovili šolsko poslopje Mladike v Ptuj in ga usposobili z 21 učilnicami, da se vselita in združita mestna in okoliška osnovna šola. Naši šolski mladini bomo dali s tem zdrave in svetle prostore, ki jim bodo v veselje, nam pa v zadovoljstvo. Še letos bomo pričeli z novo gradnjo šole v Selah in tamkajšnji mladini pripravili vsaj dve učilnici. V dosedanjih učilnicah barake so otroci bili izpostavljeni prepihu in vremenskim neugodnostim, kar nikakor ne smemo dopuščati. Zato bodo predvsem vsi Selani in tudi oba ostala vsolana KLO-a doprinesli vse potrebno za dosego postavljene naloge. Selani so že pokazali smisel in razumevanje za svojo šolo, saj imajo pripravljen že skoraj ves les za ostreže, v kolikor pa ga bo manjkalo, pa smo prepričani, da ga domačini ne bodo odrekli. Tudi za vožnjo in prostovoljno delo so se že izjavili pripravljenti, samo, da jim bo izpolnjena velika in vroča želja, imeti spodobno, moderno šolsko poslopje, v katerem bo njihova in naša mladina dobivala vzgojo in se učila ter tako pridobivala znanje, ki je potrebno v službi za skupnost. Okrajni IO je votal iz svojega investicijskega kredita pol milijona dinarjev za pričetek novogradnje te šole.

V zvezi s stavljenimi planskimi nalogami glede dviganja šolskega obiska je poverjenstvo za prosveto pričelo z izvajanjem skupščinskega sklepa, ki pravi, da se bodo uporabljale administrativne mere proti upornim staršem, ozir. rednikom. Z okrajnim prosvetnim aktivom se je izvedla posebna akcija. Sklicale so se konference zastopnikov KLO-ov, množičnih organizacij in šol, ki so razpravljale poleg drugih prosvetnih vprašanj tudi o vprašanju šolskih zamud. Na teh konferencah se je pristopilo prvič po osvoboditvi h kaznovanju tistih staršev ali rednikov, katerih šoloobvezni otroci so dali najbolj kričeče slučaje šolskih izostankov. Prizadeti so bili kaznovani ob soglasju vseh udeležencev konference. Posledica tega je bila, da se je šolski obisk v juniju dvignil povprečno za 14,3% in dosegel 86,7% celotnega šolskega obiska. Dober obisk šole omogoči prilastitev znanja, ki ga predpisuje učni načrt. Tudi učni načrt je del petletnega plana. Če ne izpolnimo zahtev učnega načrta, oviramo razvoj in napredek, oviramo usposabljanje mladine za planske naloge, delamo torej proti planu. Za redno in uspešno šolsko delo je potreben vsaj 80% obisk osnovnih šol. Tega v prvem polletju ni doseglo niti 20 osnovnih šol. So šole, ki so v tem pogledu posebno zanemarjene. Tako je v prvem polletju na primer dosegla šola v Trnovski vasi le 68% obiska, šola na Polenškaku 65%, v Juršincih 62,9%, na Rodnem vrhu 61,6%, v Vitomarcih le 56%, a na Desterniku komaj 54% šolskega obiska. Ali moremo to zagovarjati? To kaže žalostno sliko hotenja po izobrazbi in kulturnem dvigu. Dosežen učni uspeh je verna slika slabega obiskovanja šole. V preteklem šolskem letu je od 9701 učencev osnovne šole izdelalo le 6755 učencev, kar pomeni povprečno 69,6%. Pravilno gledanje na šolo beleži obisk učencev šole v Cirkovcih z 96%, Središče z 95% in Hum z 94,9%. Pohvaliti pa

Gradnja združnih domov — organizator delovnih ljudi na vasi v ne-sebični in požrtvovalni borbi za koristi skupnosti

Položaj preužitkarjev in nova uredba o odkupu žita

Položaj preužitkarjev nam je že pri lanskem odkupu žitaric povzročal težkoče in sprožil spore, kar je imelo težke posledice za preužitkarje same in za preužitne obveznike.

V mnogih primerih imajo preužitkarji izgovorjeno večjo količino žitaric v naravi, kakor pa jim je pripadala po uredbi o odkupu žitaric in ki je bila izvzeta od odkupa na posameznega obveznika preužitnine. V takem primeru preužitkar ni mogel zahtevati cele pogodbene količine žitaric v naravi, temveč le v uredbi na osebo predpisano količino. Za presežek je preužitkar mogoče zahtevati le odškodnino v gotovini in to v slučajih, če preužitni obveznik v resnici ni imel dovolj žitaric. Če je tak obveznik zadostil odkupu, si je pridržal primerno količino semena za setev in za potrebe v gospodinjstvu. Tako mu ni preostajalo žita za preužitkarja. Dogodili pa so se primeri, ko je preužitni obveznik, sklicujoč se na odkup, namerno igraval preužitkarja, čeravno je imel še dovolj presežka žita za preužitno dajatev. Presežek je raje prodal na črni borzi, preužitkarja pa je pustil brez živil. Preužitkarji niso imeli živilskih kart in, ker niso izterjali takoj po žetvi svojega preužitka v naravi, ko se je še dalo ugotoviti in najti žito pri preužitnem obvezniku, so tako ostali brez živil in morali tožiti na plačilo protivrednosti. Dogodili pa so se tudi primeri, da kmetje iz nepredvidnosti pa tudi nalašč, niso prijavili pri KLO-ih preužitnih obvez ali pa, da tudi KLO-i neupravičeno tega niso upoštevali pri odmeri žitnega odkupa. Nastopile so zato neprijetne posledice za preužitkarja in za preužitnega obveznika.

Nova uredba o odkupu žitaric pa olajša položaj obema. Najprej moramo poudariti, da bo letoš letina mnogo boljše od lanske in da so po uredbi odkupne obveze žitaric občutno zmanjšane. Tako bo že iz teh razlogov ostal kmetom višji prosti višek, s katerim bodo mogli prosto razpolagati. S tem bo večina obveznikov z lahkoto mogla zadostiti preužitni obvezi v naravi. Po novi uredbi pa je za vsako osebo, ki spada v skupno gospodinjstvo, h katerim je prištevati tudi preužitkarje, še točno določeno, da jim pripada 250 kg belih žitaric ali 300 kg koruze za lastno uporabo. S tem je zagotovljena minimalna količina žitaric, ki je potrebna za obstanek. Interes in predvidnost preužitkarja pa narekujejo, da se tudi sam zanima pri odkupni komisiji in KLO-u, da ga v resnici upoštevajo pri odmeri odkupa, to je, da nanj odpadajočo količino žitaric izvzamejo pri žitnem obvezancu od odkupa. Nadaljnji interesi in pravica preužitkarja pa še narekujejo, da svoje zahtevke v žitu takoj po opravljeni mlačvi in izvršenem žitnem odkupu izterja in uveljavi pri obvezniku, da tako onemogoči obvezniku možnost prodaje prostih viškov po visoki prosti ceni. V marsikaterih ljudeh je špekulantski nagon še tako razvit, da se omenjene nepravilnosti v resnici dogajajo in da jih vsak možni dobiček zaradi dobičkaželjnosti zapeljuje. Brezobzirno zamujejo obljube in obveze in jim je popolnoma vseeno, če ima preužitkar kaj za pod zob ali ne, čeravno so to včasih njihovi starši.

Nova uredba predvideva predhodno kontrahažo žita, ki nudi 25 odst. višje cene in bone.

moramo še haloške šole, ki so pokazale, da se tudi v težkih okoliščinah in prilikah dajo doseči prav lepi uspehi. Izboljšanje v Halozah pomeni v primeri z lanskeletnim obiskom več kot 10% povišice. Omenimo naj: Leskovec za 13,5, Narpilje za 16,4%, Podlehnik za 18% in posebej Zetale, kjer se je okrepljen obisk celo za 27,2%. Te šole naj nam bodo za vzgled v prihodnjem šolskem letu. Prepričani smo, da bodo starši in učenci, pa tudi učitelji, ob gornjih ugotovitvah in spoznanjih spodbujeni storili vse, da v prihodnjem šolskem letu ne bo šole, ki bi ne dosegla vsaj 80% obiska. Starši so dolžni, skrbeti vsaj za redno obiskovanje šole. Ljudska oblast bo vedno skrbneje stremela za tem, da bo staršem sčasoma zmanjšala materialne težave šolanja, v kolikor še obstajajo. Zavedajmo se, da moramo dati mladini vse možnosti razvoja, osnovna pa je izobrazba za usposabljanje v življenjski poklic.

Tudi preužitkarji so potrebni oblačil in obutve, kar si navadno tudi pogodbeno izgovorijo. Sami do bonov ne bodo mogli priti in industrijskih točk tudi nimajo. Zato bodo morali pač preužitni obvezniki skrbeti, da jih oskrbijo z bonji ali pa z lastnimi bonji kupijo preužitkarjem obvezna oblačila.

Z novo uredbi o žitnem odkupu in s trgovino na bone po nižjih vezanih cenah se je položaj preužitkarjev znatno izboljšal, ker bodo lažje prišli do svojih preužitnih pravic, do potrebnih živil in oblačil, na drugi strani pa bo to breme za obveznike olajšano in omogočeno, da svoje obveze pošteno izvršijo. Tako vidimo ugodnosti in olajšave, ki jih nudi nova uredba o odkupu preužitkarjem in preužitnim obveznikom, obenem pa tudi vidimo skrb naše ljudske oblasti, kako skrbli za socialni in življenjski obstanek preužitkarjev in da želi kmečkemu stanu boljše in lepše življenjsko raven in bodočnost.

Pozivamo vse prizadete, da se temeljito seznanijo z uredbi in izpolnjujejo svoje gospodarske in socialne obveze. S tem bodo odpadle marsikateri neprijetnosti, posebno pa tožbe preužitkarjev. Saj je bilo lani dokaj slučajev, ki so pokazali žalostne primere preužitkarškega življenja na vasi.

Festival narodnih plesov v Ptuj

Mestni odbor OF je tudi letos priredil festival narodnih plesov. Letno gledališče v Ljudskem vrtu, ki ga Osvobodilna Fronta z vztrajnostjo ureja in pripravlja s prostovoljnimi delom, je v nedeljo, dne 11. julija, popoldne sprejelo nad tri tisoč gledalcev iz Ptuja in okolice. Festival je otvoril sekretar Mestnega odbora Osvobodilne Fronte, tov. Vogrinec Janko, uvodno besedo pa je spregovoril okrajni sekretar Osvobodilne Fronte tov. Petelin Andrej. V svojem govoru je obravnaval pomen ljudsko-prosvetnega dela pri graditvi socializma in je še posebej poudarjal enotnost delovnega ljudstva v Osvobodilni Fronti pod vodstvom Komunistične partije.

Množica poslušalcev je z zanimanjem sledila izvajanju programa. Gledališki odsek Kulturno-umetniškega društva »Jože Lacko« iz Ptuja je kot prvo točko dal reportažo »Pribujenje«, dve odreski sliki iz viničarskega življenja. Reportažo je napisal tov. Fujs, učitelj iz Zavrča. Prva slika je dala verno sliko bednega življenja haloških viničarjev v predaprilski Jugoslaviji, ko je še nemška gospoda izmogovala slovenskega viničarja in ga pehala v bedo in zaostalost. V drugi sliki smo videli novo prebujeno življenje v delovni zadruzi. Prej zatirani in izkoriščani, so po osvoboditvi vzeli usodo v svoje roke. Združili so se v močne delovne enote, kjer ni več morečih spon in ne tlačanskih verig. Pred njimi se razvijajo ogromne možnosti, ki jih povedejo v blagostanje in boljše življenje. Poslušalci so odsko delo sprejeli z velikim odobravanjem.

Folklorna plesna skupina iz Beltincev je pod vodstvom tov. Seteši-ja Elemira v slikovitih nošah dala vrsto plesov. Posebno so ugajali originalni prekmurski plesi. Nastop pohorskega Tijekta in kobanskega Jirge je sprožil obilo smeha. Ta dva originalna lika sta upodobila tov. Verdonik in Mlakar Jože, člana Slovenskega narodnega gledališča iz Maribora. Nastop je nudil mnogo zabave. Člani baletnega zbora mariborskega gledališča so prikazali več umetnih plesov. Ugajali so: Jugoslovansko kolo, ples iz opere Prodana nevesta, Bojarski ples ter Holandski ples. Folklorna plesna grupa iz Markovc je zaplesala nekaj domačih plesov. Grupo je vodil traktorist tov. Strafela Anton. Na sporedu je bila tudi Koržetova plesna skupina iz Cirkovc. Za javljeni nastop pa se ni mogla pripraviti, ker je bila zaposlena pri snemanju filmske reportaže. Nastopila je samo z dvema navadnima plesoma.

K izvajanju posameznih plesnih skupin mo-

ramo poudariti, da se bodo morale posamezne folklorne družine temeljiteje pripraviti za nastope. V naši folklori bo potrebno izluščiti slovensko jedro in odstraniti vse, kar je tujeja. Družine se bodo morale povezati z našimi strokovnjaki ter delo poglobiti. Le tako namreč bomo mogli napredovati.

Zaradi vtisa nastrojenja nastopajočih naj danes samo omenim: Naš delovni človek kaže za kulturno delo silno zanimanje in ima smisel za pravo ljudsko umetnost. Zato morajo naše ljudsko-umetniške skupine preiti k vestnemu, temeljitemu in vztrajnemu delu. Prve korake smo že storili, pot pred nami pa je še dolga.

H. D.

Našim dramskim družinam

Veliko je že bilo po vojnih letih napisanega o odrskem delu. Ljudje iz poklicnih gledališč in drugi strokovnjaki so s svojimi izkušnjami v dnevnem in drugem tisku tolmačili pomen odra, govorili o veliki važnosti odrskega dela, o njegovi predvsem vzgojno važni nalogi, o nasvetih, kaj in kako naj se igra itd. Vendar pa vsi ti nasveti, vse to napisano, ni rodilo zaželenega uspeha.

Še vedno nahajamo dramske družine, ki bi rade podajale igre, ki nimajo nič skupnega z našo stvarjo, igrale bi rade brezidejna dela, ki naj bi mesto da bi vzgajale gledalca po neumnevale.

Vse naše kulturno-prosvetno delo je usmerjeno v to, da bi človeka prevzgojilo. Temu namenu služijo vse kulturno-prosvetne ustanove, temu namenu morajo služiti tudi naši odri. Preko naših odrov naj gredo dela, ki bodo v človeku budila vero v življenje, ga pozivala k aktivnosti, ga vzgajala v ljubezni do dela, mu vcepila zdrav patriotizem itd. Na drugi strani pa naj bi odrske vpriporitve bičale vse negativnosti v naši družbi, ki so dediščina kapitalistične preteklosti in morajo z današnjo stvarnostjo ob graditvi socializma polagoma izginiti. Naše odrsko delo naj bo spremljevalec življenja na vasi in v mestu, toda ne samo spremljevalec, istočasno bodi tudi progresivni kazipot.

Velikokrat pa naše igralske skupine posegajo po sicer progresivnih, toda pretežkih delih, ki jim niti igralsko, niti tehnično niso kos. Takšno delo tudi ne rodi dobrih rezultatov. Največkrat pa vodi k površnosti, ki pa mora izginiti z naših odrov, če hoče oder vršiti vzgojno nalogo. Ob težkih delih, ki jih niti režiser, niti igralci ne tazumejo in jih zato gledalcu z odra napačno tolmačijo, ne moremo govoriti o vzgojnosti.

Opozorili bi tudi na to, da marsikje pri študiju iger sploh nimajo režiserja, dalje, da so pri tem delu prenageli in površni, tako, da hočejo imeti čim več predstav itd. Nihče od teh pa ne vpraša, kakšne so te predstave.

Kakor pri vsakem drugem delu, tako je tudi pri odrskem delu potreben človek, ki delo, katerega študiramo, vodi in pravilno usmerja, ki iz vseh različnih značajev oseb, ki nastopajo v delu, in iz vseh mogočih konfliktov, ki nastanejo, zna napraviti celoto. Še dosti drugih nalog ima režiser. O teh se bomo pogovorili drugič. Glavno je to, da brez človeka, ki razume neko odrsko delo v duhovni in igralski rezultanti, gledališka predstava ne uspe.

Temeljito moramo pretehtati zahtevnost posameznih iger. Manj predstav, a te naj bodo dobre.

Še danes v poletnem času se moremo temeljito pripraviti na bodočo sezono. Napravimo si načrt, kaj bomo igrali. Seveda v okviru možnosti, ki so dane posameznim igralskim družinam. Izberimo pa dela, ki najbolj odgovarjajo lokalnim prilikam, kjer se igralska družina nahaja. Dramskim družinam v našem okraju bodo v bodoči sezoni pomagali tudi člani gledališkega kolektiva v Ptujju s svojimi nasveti tako v režiji, kakor tudi s svojimi gostovanji. Prav tako bomo potem našega lokalnega časopisa dajali razne nasvete z željo, da bi se raven našega dramskega dela dvignila.

D. P.

Razprava proti članom in organizatorjem oborožene tolpe iz Slovenskih goric

Pred senatom Okrožnega sodišča iz Maribora se je 2. julija vršila v Ptujju ob velikem zanimanju prebivalstva vsega okraja celodnevna javna razprava proti članom in organizatorjem zloglasne zločinske tolpe, ki jo je vodil Slana Ferdinand. Ta tolpa, ki se je zadrževala v predelu Slovenskih goric, in sicer okrog Bolfenka in Slavšine, vse od konca oktobra 1947 do aretacije, je v tem obdobju zagrešila niz zločinov in ropov zoper miroljubno in delovno prebivalstvo. Ubila je sekretarja KO OF iz Zavrha — Ledineka. Deklarirala se je tudi kot nekaka križarska — Matjaževa vojska, katere poedini člani naj bi takoj po prihodu Amerikancev in Angležev prevzeli vodilna mesta. Sirila je vojnohujskaško propagando. Njena glavna letošnja naloga je bila, organizirati odhod vojnih obveznikov JA v svoje zločinske vrste. Ta zadnja naloga, ki so jo poleg vseh ostalih vršili poedini člani bande po direktivah iz inozemstva jim ni uspela. K sebi so zvalili le tisti že kriminalno obsojene tipe.

Razprava je do potankosti razgalila vse protiljudsko delovanje zločinske družbe, moralno pokvarjenost in delomrznost članov. Za inozemstvo je pa družbica žalosten dokaz možnosti sovražnostnega vplivanja. Spoznati smo mogli, da obstoj takih in sličnih band vobče ne bi bil mogoč, če bi ne bilo kulaških tipov, kot so primer Erhatiča iz Zagorci, Korenta iz Črmlje, Kuharja iz Sovjaka in moralnih pokvarjenec ter delomrznec, kot Polanca Franca in njegove matere Polanceve Katarine, stare 48 let, ki je s 27letnim vodjem tolpe, Slano, imela intimne odnose. V soočju z lastnimi otroki je razprava pokazala, kje imajo banditi popolno zaslombo. Mati je svojemu zločinskemu ljubimcu ponudila tudi svoje 16letno hčer. Razprava je nadalje pokazala, da imajo banditi zaslombo v spovednici, kjer je kaplan Lorber Stanko iz Urbana znal povedati, kje se skriva zločinec s pripombo o vsestranskem gostoljubju Polanceve. Ljudstvo se upravičeno

sprašuje, ali je to krščanska morala, da spovednice nudijo polno zaslombo in potuho tipom, kot je Polanca Franca ki se je spozabila celo nad lastno mladoletno hčerko.

Nabito polna dvorana prebivalstva je z gnušom do vseh obtoženih zasledovala razpravo, na kateri so se nizali najtežji zločini od umora Ledineka do roparskih pohodov pri Mohoriču, Vurcerju, Simoniču, Benku, Belcu, Rajšpu, Krajncu, Brunčiču i dr. Ob teh roparskih pohodih so člani te tolpe oboroženi naropali v denarju preko 100.000 din, odvzemali so živila, s katerimi so potem prirejali pojedine pri Polancevi Katarini.

Za najhujše in najbolj zakrknjene zločince so obsodili Polanca Franca, ki je oborožen sodeloval pri vseh akcijah, Kuhar Ivana, ki je potem, ko so se bili poedini člani tolpe v Slavšini pijani do divjosti spopadli, pomiril prepirljive in vzpostavil javko za ubežnike JA v tolpo. Zaslužno kazni so prejeli tudi Polanec Katarina, Korent Ivan in Erhatič Franc, ki so sodelovali pri zločinskih načrtih in nudili banditom redno hrano in stanovanje. Nič manj gnusna od teh zločinov je vloga sester Novakovih, ki so organizirale, da je brat odšel v tolpo, namesto v JA. Vsi omenjeni zločinci so zbirali podatke o premikanju vojske in oblastnih organov, vse z namenom, da bi se zločinci varneje kretali.

Sodišče je izreklo pravično sodbo in obsodilo: Polanca Franca in Kuharja Ivana na smrt z ustrelitvijo, Korenta Ivana in Erhatiča Franca na 20 let odvzema prostosti s prisilnim delom in zaplenbo vsega premoženja, Polanec Katarino na 20 let odvzema prostosti s prisilnim delom, ostale pa od 5—12 let prisilnega dela z odvzemom prostosti.

Prisotna množica ljudstva je vztrajala pri razpravi pozno v noč in z največjim navdušenjem sprejela pravično kazni ter izrazila s tem, da v naši ljudski skupnosti ni mesta za izkoreninjene zločince in njih inozemske gospodarje.

Raj nam piše tov. Cimerman Ivan

Dragi tovariši in tovarišice!

Odkar sem zdoma, mislim na pismo, ki naj bi vam ga poslal. Zanima me kako delate, kako deluje mladinska organizacija.

Rad bi vam pomagal pri izvrševanju vaših nalog, pri krepitvi mladinske organizacije, ki mora biti sposobna izvršiti vse tisto, kar postavlja pred nas plan in naša Komunistična Partija.

Tovariši! Sedaj, v tej dobi, ko stojimo pred V. kongresom KPJ, ko vse delovno ljudstvo, pa tudi vojska tekmujeta, da čimprej izvršita naloge, ki so zadane, je tudi naša dolžnost, da damo od sebe vse za čim prejšnjo izvedbo socializma. Dobro moramo poznati vse uredbe, ki jih je izdala naša Ljudska oblast, da jih bomo pravilno izvajali na terenu.

Ljudsko posojilo bo odigralo važno vlogo pri izvršitvi petletnega plana in pri dvigu življenjske ravni našega delovnega ljudstva. Z njim bomo gradili našo industrijo, elektrificirali naše vasi in tega se dobro zavedamo tudi mi v vojski. Pri vpisu ljudskega posojila smo dosegli preko petsto milijonov dinarjev. Ne vem, kako je pri vas? Mislim, da še ne razumete dovolj pomena te velike akcije. Tovariši, ne osramotite nas. Ptujčanov, ki smo v vojski. Zvedel sem, da je mladina iz Zeta, iz najsiromašnejšega kraja v našem okraju, vpisala 15.500 din posojila, medtem ko je vas Pleterje, kot ena najbogatejših vasi vpisala 750 din. Ne vem, kaj ti ljudje mislijo. Ali jih ni nič sram? Ali se ne zavedajo, da so člani velike skupnosti jugoslovanskih narodov, ki si gradi socializem? Tega, tovariši, ne smemo dopuščati. Naše geslo je: »Kdor skupnosti daje,

ta more od nje tudi zahtevati.« Po tem geslu se tudi ravnamo.

Vem, da so pred vami velike naloge, toda tudi mi, člani slavne Jugoslovanske Armije, ne stojimo mirno ob strani. Trudimo se, da se čim bolj usposobimo v rokovanju z orožjem, da čim bolj obvladamo vso vojno tehniko in, če bo treba, bomo enotno stopili na branik naše svobode in neodvisnosti, kar smo si priborili s tolikim trudom in s tolikimi žrtvami. Poleg svojega strokovnega dela, pomagamo mladini iz Skofje Loke pri obnavljanju in gradnji posameznih objektov. Skupno gradimo socializem. Skupno z mladino, ki je doma, stopa vojska po poti, ki jo je nakazala naša slavna KP, z najboljšim sinom naših narodov, tovarišem Titom na čelu!

Zelet bi, da mi tudi vi na vašem prvem sestanku, napišete pismo, kako delate, kako živite in kakšni so vaši aspehi.

Prejmite borbene pozdrave od vašega tovariša Cimermana Ivana, Voj. pošta 36782 C, Skofja Loka.

ODBIRA SEMENSKEGA KROMPIRJA

Poverjeništvu za kmetijstvo pri Okrajnem ljudskem odboru v Ptujju razglašajo:

Po odredbi Ministrstva za kmetijstvo št. 2-671 od 9. julija, bo v nedeljo, dne 18. julija 1948 množični pregled krompirišč. Ob tej priliki bi izvedli tudi akcijo za odbiro zdravega semenskega krompirja. Ta akcija je potrebna zato, ker je preko 50 odst našega krompirja okuženega po virusnih boleznih. Jasno je, da pri takem stanju ne moremo pričakovati zbolj-

Prebivalci ptujskega okraja!

CLANI SINDIKATOVI!
KMETJE, DELAVCI
IN DELOVNA INTELIGENCA!

Gradilišča združnih domov kličejo!
Domovini, socializmu in Titu smo dali obvezo. Izpolnimo jo v

„Tednu združnih domov“

od 18. do 25. julija 1948!

V tem času gremo prav vsi z duhom predkongresnega tekmovanja KP na gradilišča. S polno udeležbo dokažimo, da ljubimo domovino, da gradimo socializem, da zaupamo CK KPJ in našemu voditelju tovarišu Titu.

Okrajna uprava za gradnjo združnih domov

Ptujski trg

Ni dolgo tega, kar je bil naš trg prepuščen samemu sebi, prepuščen brezvestnim izkoriščevalcem delovnega ljudstva — prekupčevalcem. Le-ti so bili popolni gospodarji trga, postavljali in navijali so cene po mili volji.

Naša trgovska podjetja niso znala rešiti pe-rečega problema, čeprav vemo, kako važen in kritičen je bil za nas vse. Konkretno: pet do šestčlanska družina je rabila za kosilo 3 kg krompirja; plačala ga je 60—75 din. Dohodki te družine pa so šteli dnevno 100 din. Mislim, da je vsaka nadaljnja pripomba odveč.

Se danes nam ni v tem pogledu uspelo doseči zaželenih ciljev, ki jih napotkom in zahtevam, ki so jih prejeli od najvišjih gospodarskih vidov. Potrebna je večja tozadevna zainteresiranost trgovskih podjetij in najožja povezava z masovnimi organizacijami, katerih dolžnost bodi, da seznanijo našega kmeta o potrebi sodelovanja z delavcem in nameščencem. Potrebno je, da kmet upošteva ugodnosti vezane trgovine zanj. Kot trgovec mora tudi on opustiti dobičkarstvo in nuditi delovnemu človeku svoje produkte čim ceneje. Vsi pogoji za to so mu dani. Posluži naj se vezane trgovine, potrdil za mala kmečka gospodarstva ali pa naj sklepa pogodbe s kmetijsko zadrugo na vasi. Zaveda naj se končno važnosti talonov za po vezanih cenah prodano blago, ki jo bo oblast polagala pri odmeri davkov.

Podjetja pa bodo skrbela za redno odvoz tega blaga in ga nudila potrošnikom po najnižjih cenah. S tem bomo onemogočili vse brezvestne špekulante in prekupčevalce naših tržišč, ki hočejo ob lahkem delu na račun delovnega ljudstva živeti udobno življenje — življenje zajedalcev.

F. V.

šanja hektarskega donosa; zato bo potrebno, da že sedaj pričnemo z odbiro in označevanjem najlepšega krompirja (gomolja). Ta način bo že v prihodnjem letu dvignil povprečni pridelek najmanj za eno četrtino.

Zaradi kratkega roka in izredne važnosti te akcije, pozivamo vse KLO-e, da skličejo sestanke, na katerih naj se iztolačajo prednosti te akcije. Razložite tudi pridelovalcem krompirja, da se bo tak najboljši krompir označeval s palicami na polju. Pridelovalci naj za to pripravijo butare palic, ki se bodo uporabile za označevanje najboljšega semenskega krompirja.

Obenem s poročilom o akciji o zatiranju kloradskega hrošča, nam pošljite tudi poročilo o izvedbi akcije za odbiro semenskega krompirja. Iz tega poročila naj bo razvidno, kakšni ukrepi so bili za to podvzeti.

Poverjenik za kmetijstvo.